

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

NİSAN 2020

GEREKTIĞİNDE

HAYIR

DİYEBİLEN TÜRKİYE!

DOĞU TÜRKİSTAN
BAŞIN VE MEDYA DERNEĞİ

GEREKTIĞİNDE ÇİN'E DE

“HAYIR”

DİYE BİLEN BİR

TÜRKİYE İSTİYORUM

HAYIR

Mir Kamil
KAŞIGARLI
(Gazeteci Yazar)

Dünyanın neresinde olsa olsun mazlumlara kol kanat geren, zalimin karşısında, zulme ve haksızlığa “Hayır” diyebilen Türkiye’nin, Türk ve İslam dünyasındaki onurlu duruşu ümmetçe ve dünya liderlerince saygı ve hayranlıkla karşılandığı herkese malumdur.

Geçen hafta Malezya’nın (iki yıl sonraki) başbakanı olması kesinleşen lideri Enver İbrahim “Türkiye İslam dünyasının vicdanının sesidir”¹ açıklamasıyla Türkiye’nin ümmetin nezdindeki konumunun tercümanı olmuştur.

Bence bu ABD, AB, Rusya, İsrail ve Çin’i birbirinden farklı görmeden, onların açık ve sinsi bir şekilde Orta-doğu’da fragmanını gerçekleştirerek, asıl hedef olarak Orta Asya’yı (Büyük Türkistan coğrafyasını) yeniden dizayn etme girişimlerine kayıtsız kalmayan, tek başına olmasına rağmen, hepsine aynı oranda “Hayır” diyebilen Türkiye’nin kendi yolunu kendisi çizerek, “Bensiz Olmaz!” çıkışıyla İslam dünyasındaki lider duruşu ve yaktığı cesaret meşalesinin nurlu yansımasıydı.

Çünkü “Hayır” diyebilmek, devletin onurunu, milletinin saygınlığını ve milli menfaatini korumakla beraber bağımsız dik duruşunu gösterebilmektir.

“Hayır” tarihten beri güçlülerin duymaktan hiç hoşlanmadığı ve pek alışkın olmadığı ama acizlerin ve teslimiyetçilerin ise adeta geleneği ve günlük gıdası ola gelmiştir. Dolaysıyla 2 esirden beri “EVET EFENDİM” çiliğine alıştırılmış İslam dünyasında, büyük güçlerin önem verdiği meselelerde “Hayır” diyebilen devlet ve devlet ademlerinin başlarına çok şeyler gelmiştir ve fazla uzun ayakta kalamamışlardır. Çünkü “hayır” diyebilmek, cesaret ve karakter ister, her kesin harcı değil elbet.

Hatırlasınız, dış ilişki ve diplomasi lügatinden ‘Hayır’ çoktan silinmiş, onurlu duruşun değil, menfaat görünümümlü serapların peşinde, gavur güçlülerden ağabey edinme yarışına

tutunmuş, el pençe “EVET EFENDİM” çiliğini adeta farz-ayın edinmiş veyahut bir gavur ağabey küerse, öbürüne göz kırpmayı ve blöf yapmayı siyasi feraset sayar hale gelmiş İslam ve Türk dünyasından ümmetin hiç beklenmedik vicdanın gür sesi Davos’ta “ONE MİNUTE!” edasıyla yankılanmış ve “Hayır” diyebilmenin onurunu yaşatmıştı.

Bu ses aynı yılı Urumçi katliamına yönelik “ÇİN ADETA SÖYKİRİM YAPIYOR, MESELEYİ BM GÜVENLİK KONSEYİNE TAŞIYACAĞIZ”² açıklamasıyla da yankılanmış ve hemen ertesi Çin’deki Uygur katliamının durmasına vesile olmakla beraber, sahipsiz bütün dünyaya mazlumlarının sönmüş ümitlerini yeşertmişti. ‘Hayır’ diyebilmenin bazen her ne kadar ilişkileri zorlaştırıcı menfi yönü olsa da içinde bir dinamik güç barındırdığından, güçlüye de “EVET” dedirtebileceğini ve mazumlara kalkan elleri anında durdurabileceğini dünyaya göstermişti.

Bu asırlardır ümmetin duymaya çok ama çok hasret kaldığı sesiydi. Kendi prangalarını daha yeni kırmış Türkiye’nin ‘Hayır’ diyebilen Türkiye’ye dönmesi ve “EVET EFENDİM” çiliğinin sarsılmaz sayılan dağlarını yerle bir etmesinin sesiydi. Emperyalist dünya güçleri tarafından başları kesilmiş, başsız gövdesine “EVET” çî başlar takılmış İslam ve Türk dünyasına kendi öz iradesi ile ‘Hayır’ diyebilmenin neleri değiştirmeye kadir

olduğunu göstermişti.

BM kürsüsünde “Dünya beşten içinde elbette” adasıyla yankılanan bu ses, “Avrasya” dediğimiz büyük Türkistan coğrafyasında uzun vadeli 3. dünya sömürge planlarını sinsice devreye sokmakta olan başta Çin olmak üzere, ABD ve Rusya’dan ibaret 3 ana aktörü çok rahatsız etmiş, Türkiye’yi Orta Asya’da önlenemez kültürel güç (Soft Power), Osmanlının yeniden dirilişi olarak tanımlamasına ve dolayısıyla kendi iç ve bölgesel sorunlarından başını kaldıramaz hale sokarak, hizaya getirmeye çalışmasına sevk etmiştir. Bu kirli amaçları için kimisi açık şekilde Türkiye’nin devlet bütünlüğü ve sınır güvenliğine tehdit

[1] <https://www.aksam.com.tr/guncel/enver-ibrahim-turkiye-islam-dnyasinin-vicdaninin-sesidir/haber-798569>

[2] <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/basbakan-cinde-olanlar-adeta-soykirim-12046635>

ulaşturmaya başlamışsa, bilhassa Çin binlerce senelik tabiatı gereği, ağaç kurdu veya yaradan kan emici böcek siyaseti yürüterek, “Tatlı söz (boş vaat) ve yumuşak ipeklerine (rüşvet ve komisyona)” dayalı geleneksel sinsiliğini devreye sokmuştur.

Komünist Çin bir yandan Türkiye’deki 40 senelik ideolojik beslemeleri olan Maocu, sözde ‘Atatürkçü’ görünümlü komünist, solcuları harekete geçirip, sadece bunun için ayırdığı milyarlarca dolarlık bütçesiyle lobi faaliyetlerine hız vererek, kendi imajını makyajlamaya yönelmiş, diğer yandan Türkiye’nin Çin hususunda Doğu Türkistan merkezli bir siyaset geliştirmesini engellemek için (Pekinde kendi öz kızını Çin Uluslararası Radyosunun hizmetine bağışlayacak kadar fedakâr) Doğu Perinçek ve onun müritlerinden ulaşan Mao fedailerini Türkiye’nin FETÖ’den boşalan kritik kurumlarına ve mevkilerine sokmayı öncelikli hedef seçmiş ve gözde görünür ilerleme de kayıt etmiştir. Bir diğer yandan ise, Çin’i doğru düzgün anlamayan, tarihini, siyasetini, psikolojisini, siyasal davranış biçimlerini, iç, dış sorunlarını ve bölge ülkelerine yönelik politikalarını derinlemesine analiz etme kabiliyetinden mahrum yazarlar ve sadece

Çince bildiği için Çin araştırmacısı keselen, Çin sever ‘kral çıplak’ Çin uzmanlarımızın modası geçmiş soğuk savaş mantığı ile batıya karşı doğu bloku oluşturmak hayallerine kapılmaları ve Çin’i ağabey edinme teşviklerinin şakşakçılığına soyunmaları devlet büyüklerimizin ve siyasetçilerimizin Çin algısını yanlış yönlendirme düzeyini yükseltmiştir. Devletin yüce menfaati ve Doğu Türkistan’daki mazlum kardeşlerimizin asgari insan haklarını koru-

yabilmek açısından gayet mantıklı olan “Hayır demekle hiçbir şey çözülmmez, Çin ile ilişkilerimizi geliştirmeliyiz, sorunlarımızı diyalog ile çözmeliyiz” tavsiyesi, daha yeterli alt yapı hazırlanmadan göklere yükselterek, tam Çin’in istediği gibi Türkiye’nin konumunu tekrar “EVET EFENDİM” çiliğine indirgemıştır. Şu bir gerçek ki, herhangi bir devletle ilişkileri onurlu biçimde geliştirmek ve sağlam politikalar üretmek, öncelikle onu en iyi tanımaktan geçer. Bunun için hazırlayamadığımız alt yapı ise, Çin’in ellerinde yetişmiş Çin bülbüllerinden ulaşan değil,

yüce Türk devletinin büyüklüğüne inanan, stratejik önemini ve özellikle Orta Asya'daki en büyük 4. güç (Soft Power) olma vasfını kabullenen ve bunun heyecanını damar damarlarında yaşayan, gerçek vatanseverlerden ve devletimizin kendi stratejik direktiflerin yönlendirmesi ile bağımsız araştırma yapmasını bilen Çin uz-

manlarından oluşan bir 'Çin Stratejik Araştırma Enstitüsü'nün hala kurulmamış olmasıdır. Bu nedenledir ki, Çin yarımın politikasını izlerken, biz binlerce adım arkada, bugünün gündemsel politikalarını üretmekte ve yüzeysel siyasi araştırmaların doğal sonucu olarak, gelecek yüz yılın menfaatlerimizi tehlikeye itirmekteyiz.

ÇİNİ ANLAMAK

Şunu itiraf etmeliyiz ki, biz Çin'in bizi anladığı kadar değil, hatta yarısına kadar da Çin'i anlamıyoruz. Çini anlamak gerçekten zordur ve sadece biz değil, bütün dünya Çinin sinsiliğinden yakınmaktadır. Mesela: Batılılar, Marco Polo'nun (1254-1324) seyahati ile Çin'i tanımaya başlamış ve ilerleyen yıllarda Hıristiyan misyonerlerin Çin'e yönelmesi sonucunda, Çin'i "köklü tarihe sahip ancak farklı düşünceleri olan hantal bir ülke" olarak tanımlamışlardı. Çin'i "tuhaf bir devlet" (Erratic State) olarak tanımlayan siyaset bilimcisi Lucian Pye, Çin'in diğer ulus devletler gibi uluslararası camiaya ait olmadığını ve bir devlet gibi davranmadığını belirtmiştir.³ ünlü sinolog John K. Fairbank da, Çin'in kültürelizmi ile diğer ülke ve topluluklardan temelde farklı olduğunu

tespit etmiştir.⁴ Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Haziran 2009'daki Çin ziyareti sırasında benzer ifadeler kullanmış ve Çin'i "dünya içinde ayrı bir dünya" olarak tanımlamıştır.⁵ Clinton hükümeti döneminde Dışişleri Bakanı olan Madeleine Albright'ın anılarında, "Çin fazlasıyla büyüktür ve göz ardı edilemez; Çin çok müstebittir, kucaklanamaz. Çin'i etkilemek çok zordur üstelik çok hem de çok gururludur" ifadelerine yer vermiştir.⁶

[3] Lucian W. Pye, "China: Erratic State, Frustrated Society", Foreign Affairs, Vol. 69, No. 4, 1990:58/ Dr. Erkin Ekrem: "Çin - Türkiye ilişkileri"

[4] John King Fairbank, East Asia: The Great Tradition, Boston: Houghton Mifflin Company, 1962:293; John K. Fairbank, China: A New History, Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, / Dr. Erkin Ekrem: "Çin - Türkiye ilişkileri"

[5] Gül: Çin'de valiler bile CEO gibi", Yenişafak Gazetesi, 25 Haziran 2009/ Dr. Erkin Ekrem: "Çin - Türkiye ilişkileri"

[6] Madeleine K. Albright, Madame Secretary: A Memoir of Madeleine Albright, New York: Miramax Books, 2005:554. / Dr. Erkin Ekrem: "Çin - Türkiye ilişkileri"

En önemlisi Çin'in tehdit algılaması ve siyasal davranış biçimleri bizimle zıt kutupludur. Örneğin Çinin ünlü filozofu Sun-Tzu "Savaşmadan savaş başarmak" ilkesine dayanan Savaş Sanatı'nın ilk bölümünde, "Askerî işler hile gerektirir; güçlüyken zayıf görün, etkiliyken etkisiz görün" hilebazlığı ve kurnazlığı ile Çinlilerin fikir dünyasını şekillendirmiş ise, bizim dürüstlük ilkesine dayalı düşüncelerimizin önemli mimarlarından olan Mevlâna Celalettin Rumi, bunun tam tersini söylemektedir: "Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol" Neticede, Çin'i anlamadaki en büyük yanlışımız, Çin'i "sözü ve özü bir"

kendimiz gibi dürüst görme ve dediklerine kolayca inanma saflığımızdan kaynaklanmaktadır.

Şu da bir gerçek ki, gerçi her ne kadar bizsiz dünya tarihinden bahis edilmeyen, çağ açıp, çağ kapatan ve nice tarihler yaratan millet olsak da ama tarih yazmayan, tarihten ders çıkarmayan, hatta kendi tarihimizin araştırmaları için de Çin'in saray tarihçilerin kaynaklarına dayanmaya mecbur kalan bir milletiz. Dolayısıyla tarihten beri Çin tarafından sokuldukça sokuluyoruz, hatta Peygamber efendimizin "Mümin bir delikten iki kez sokulmaz" hadis-i-şerifi de burunumuzu terletmiyor.

ÇİNİN TATLI SÖZLERİ (BOŞ VAATLERİ)

Örnekleme gerekirse, ekonomik ilişkilerimizde çok daha faydalı gösterilen ama hep aleyhimizde sonuçlanan şu yanlışlarımızı hatırlatmakta yarar görüyorum;

1 Ocak 2001 de Varyag savaş Gemisi'ni "Yok efendim, askeri amaçlar için kullanılmayacak, turist amaçlı restoran olarak kullanılacak" yalanıyla İstanbul Boğazı'ndan geçirme peşinde olan Çin Dışişleri Bakanı Tang Jiaxuan, Türkiye'de bulunmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, iki ülke arasında ortak çıkarlar bulunduğunu belirtmiş ve yılda 2 milyon turist göndermek gibi tatlı sözleri ile bakanlarımızı kandırabilmiştir. Türk

Dışişleri Konutu'nda yapılan heyetler arası görüşmeler sonrası, Çin'den dünyaya her yıl 180 milyon turist geldiğine dikkati çeken Dışişleri Bakanı İsmail Cem, Çinli turistlerin Türkiye'ye yönelmesi için bazı değişiklikler yapılması ve adımlar atılmasını kararlaştırdıklarını belirtmiştir.⁸ Görüşmelere katılan bir Türk diplomat, "İlk etapta 180 milyonun yüzde 10'u gelse, Türk turizmi şaha kalkar" diye konuşmuştur.⁹

[7] Buhari-Edep

[8] "İpekyolu Türkiye'den geçecek", Akşam Gazetesi, 9 Ocak 2001./

[9] "Çinliler geliyor", Hürriyet Gazetesi, 9 Ocak 2001.

“2 milyon Çinli turist Türkiye’ye gelecek” yaygarası da bundan sonra manşetlere taşınmaya başlamıştır. Ancak eylem planında yer alan konuların hepsi içi boş vaatler olarak kendini göstermiştir.

Eylül 2004’te de Birleşmiş Milletler toplantısı için Abdullah Gül, New York’ta Çinli meslektaş Li Zhaoxing ile görüşürken Çinli turist meselesini ve verilen sözlerin tutulmasını gündeme getirmişti. Ama arlanmaz Çinin Bakanı “Nüfusumuz bir milyanın üstünde, nasıl konuk edeceksiniz turistlerimizi?” diye karşılık vermişti. Bakan Gül ise “Kalbimizde misafir ederiz” yanıtını vermişti.¹⁰ ve bu pişkince verilen karşılık Türkiye’de tepki yaratmıştı.¹¹

2. Ocak 2003’te Ak Parti genel Başkanı sayın Recep Tayip Erdoğan’ın başkanlığındaki Türk heyetinin Çin ziyareti sırasında yeni bir aldatmaca olan fındık mevzu gündemdedeydi ve

o zamanda da Çin sever ‘kral çıplak’ Çin uzmanlarımız her bir Çinliye fındık yedirme gayretlerine tutuşmuşlardı!¹² Ancak çok bilmişlerimizin ön görüşleri yine tutmamıştı.

O zamanda da Çin sever ‘kral çıplak’ Çin uzmanlarımız her bir Çinliye fındık yedirme gayretlerine tutuşmuşlardı. Ancak çok bilmişlerimizin ön görüşleri yine tutmamıştı.

3. bu yalanın tekrarı 2010 da yine gazetelerimizin ön sayfalarında dolandırıldı. Çin Ticaret Bakanı Chen Deming, Devlet Bakanı Zafer Çağlayan’a, fındığı çok sevdiğini belirterek, “Gazetede okudum. Günde 10 tane fındık yenilmesi iyiymiş. Çin’de 1,3 milyar insan var. Bu kadar kişi fındık yemeye başlarsa herhalde Türkiye’deki fındıklar yetmez” demişti.¹³

4. daha 2017’te de benzer şekilde zeytinyağı gündeme taşındı “Çinliler Her Gün Bir Kaşık Zeytin Yağı Tüketmeler Dünyada Zeytin Yağı Kalmaz” manşetleri atıldı¹⁴ ama sonuç yine değişmedi. Türkiye’de ne zeytinyağı, ne fındık, ne hotel odası kıtlığı yaşandı.

[10] Doğan Uluç, “1 milyarız bizi nasıl ağırlarsınız”, Hürriyet Gazetesi, 29 Eylül 2004.

[11] Fatih Altaylı, “Biz sığıdırırız, Çinli bakan merak etmesin!”, Hürriyet Gazetesi, 29 Eylül 2004.

[12] “Çin’i ‘fındıkcı yaptık”, Türkiye Gazetesi, 15 Ocak 2003; “Çin’de fındık toplantısı”, Star Gazetesi, 15 Ocak 2003

[13] “Bakan’dan Çinlilere mesaj”, Vatan Gazetesi, 7 Ocak 2010.

[14] <http://www.milliyet.com.tr/ghedira-cinliler-her-gun-bir-kasik-zeytin-balikesir-yerelhaber-2017668/>

5. 2016 de Çin Türkiye'ye beklenmedik bir kıyak yaptı. Türkiye, Şanghay İş birliği Örgütü 2017 Enerji Kulübü başkanlığına getirildi.¹⁵ Bizim 'kral çıplak' Çin uzmanı kalemsörlerimiz bu olayı yere göğe sığdıramadı. Söz konusu Enerji Kulübünün Şanghay İşbirliği Örgütü kurulduğundan beri hiçbir işlevi olmayan, boş kulüp olduğunu, bununla aslında Çin'in 2015 te iptal edilen hava savunma sistemi anlaşmasını tekrar hayata geçirmek ve böylece hiçbir yerde denenmemiş Füze sistemi ile Türkiye'ye kazık atmak pişinde olduğunu maalesef yazarlarımız görmek istemedi. Ama Allah-tan Türkiye'miz bu kapana düşmedi.

6. Kütahya'da 20 yıllık garanti kapsamında Çin'e yaptırılan elektrik santral, 5 yılda buzuldu. Ama Çin verdiği garanti sözünü tutmayınca dava açıldı.¹⁶

7. Benzer şekilde Çin ile ortaklaşa kurulan Mermer Chery marka Otomobil üretici firması da Çin tarafının satış sonrası servis hizmeti vaatlerini yerine getirmediği için meseleyi mahkemeye taşımıştı.¹⁷ Ve şuan Chery marka Otomobilin Türkiye'deki satışı durdurulmuş vaziyettedir.

Kısacası, araştırmak isteyenler, adliyeye bir uğrama rahatsızlığını zor görmezse eğer, Çin şirketleri tarafından aldatılan ya da verilen sözler yerine getirilmediği için deva açan onlarca Türk şirketlerin dosyalarına kolayca ulaşabilirler. Ama maalesef Türkiye'deki popüler günlük gündemlere göre kalemin ucunu bilemekten başka marifeti olmayan "Evet"çi ürkek yazarlarımızın nedense Çin'i bir başka yönden analiz etmeye de tahammülleri yoktur.

ÇİN ŞİRKETLERİNDEN VERGİ KAÇAKÇILIĞINA TEŞVİK

Çin'de bendiniz 3 sene uluslararası ticaretle uğraşarak, bizzat edindiğim tecrübe ve yakında iş çevrelerimden öğrendiğim bilgilere göre, Çin'in hem devlet şirketleri hem de özel şirketleri dış ticarete, ithalatçı şirketlerin talep etmesi halinde, ihraç edilmekte olan malın toplam kıymetini asıl değerinden yüzde 50 veya yüzde 70 e kadar az gösteren sahte anlaşma ve fatura düzenlemektedir. Böylece ithalatçı şirketlerin kendi ülke gümrüğüne yüzde 50 ya

[15] <http://www.milliyet.com.tr/sanghay-isbirliginde-ilk-gorev--ekonomi-2349956/>

[16] <http://www.kutahyadorukgazetesi.com/haber/enerji.html>

[17] <http://www.chery.com.tr/bayiveservis.php>

da yüzde 70 daha az vergi ödemişine kolaylık sağlamaktadır. Bunun daha anlaşılır olması için bir az teknik detaylarına inmemiz gerekiyor;

Genellikle Çin’de dış ticaret ödemeleri için ihraç edilmekte olan malın yüzde 30 ya da 50 li kısmına Akreditifli Ödeme (Letter of Credit) tercih ediliyor ve geri kalan kısmı için Peşin Ödeme (Cash Payment) şeklinde, (orijinal anlaşmaya göre) mal gönderildikten sonra ya da önce taksitlerle elden ödenmesi tercih ediliyor. Çin şirketleri gümrüğe ibraz edilecek olan fatura ve anlaşmada malın toplam değerini Akreditifli Ödeme (Letter of Credit) ne kadar ise, o kadar yansıtıyor. Elden ödenen para anlaşmaya ve faturaya yansıtılmıyor.

Bir de ödemeyi garantiye almak için iki anlaşma yapılıyor. Birinde anlaşmanın tüm ödeme planları detaylı şekilde yazılıyor ve fatura da orijinal olarak kesiliyor. Bu anlaşma iki şirket arasında gizli kalıyor. Maliyeti düşük gösterilen anlaşma ile fatura ise, banka ve gümrüğe ibraz ediliyor. Bu uygulama Elden Peşin Ödeme (Cash Payment) için Çin’e gönderilen paraların yüzde 99 nun başka ülkelerden

kayıt dışı olarak çıkmasına yol açıyor. Bir de paranın her ülkedeki yurt dışı nakit döviz transferi için belirlenen limite takılmadan Çin’e rahat akabilmesi için İstanbul Tahtakale’de olduğu gibi Çin’den ürün ithal eden dünyanın dört bir yanındaki bütün ülkelerde, Çine kayıt dışı para transfer eden ya da iki ülke şirketleri arasında para takas edilmesine aracılık eden Çinli ve yerli şirketlerin çok aktif iş yapmakta olduğunu da hatırlatmamız gerekiyor.

Çin’de çok sıradan sayılan ve 1984 ten beri hemen her şirkette yağın bir şekilde yürütüle gelen bu uygulama (düzenbazlık) başka ülke şirketlerine vergiden kaçak kazanç sağladığı gibi, bütün ülkelerden Çin’e kara para akmasının yolunu da sonuna kadar açmış oluyor. Çin’de bu kayıt dışı gelen kara paranın aklanması ise çok basit.

Çinli ihracatçı şirketler orijinal anlaşma ve fatura ile beraber parayı bankaya yatırabiliyor ve hatta devletin ihracat teşviki için belirlediği yüzde 14 lük ödül parasına da 10 – 15 gün içerisinde sahip olabiliyor. Çin’in döviz rezervinin nasıl bunca yükseldiğinin ve Çin’in ağzından hiç düşürmedi “bizim dış ticaret anla-

yışımız karşılıklı çıkara dayanıyor” dediklerin sırrı işte bu uluslararası ticaret kanunlarını ihlal ve başka ülke şirketlerini vergi kaçakçılığına teşvik etmelerinde yatıyor.

En sonunda çok sayıda ülke Çin’in bu sahte anlaşma ve sahte fatura düzenbazlığının önüne geçmek için gümrüklerde köklü değişime gitmeye mecbur kaldı. Çin’den İthal edilen ürünleri vergilendirirken, fatura ve anlaşmayı değil, malın materyal türü ve ağırlığını baz alarak, “plastik ürünlerin ton başına şu kadar yahut metal veya ağaç ürünlerin ton başına şu kadar vergi allanacak” şeklinde radikal düzenlemeye gitmek zorunda kaldı. Ama

Çin durur mu? Bu düzenlemeleri de delmek için paketlemede sahtecilik (üstüne başka altına başka ürün yerleştirme) ve ağırlığında sahtecilik gibi yöntemlerle başka ülke şirketlerini vergi kaçakçılığına teşvik etmeyi sürdürmektedir.

Söyle ki, Çin’de iş yapan yabancı şirketlerin yukarıda altı çizilen anlaşmaların bir kopyası (yani suç kanıtı) Çin tarafında bulunuyor. Yabancı İthalatçı şirketler Çin ile iş yaparak, belli müddet sonra büyüdüğünde ve ülkesinin siyaset, güvenlik gibi değişik kritik alanlarında etkili duruma geldiğinde, onun eski ticari anlaşma dosyaları Çin’in elinde önemli koz teşkil etme ihtimali yüksektir. Dolay-

sıyla siyaset camiamızdaki tüccarlarımızın ya da tüccar zihniyetli siyasetçilerimizin Çin’den kolay kolay vaz geçememesinin sebebini sadece parasal kazanca bağlamak büyük saflık olur. Burada hem ülke güvenliği açısından hem de Çin’e kaçmakta olan kayıt dışı dövizlerimizin durdurulması açısından maliye bakanlığımızın dış ticaret denetim mekanizmine ve İstihbarat teşkilatımıza büyük görev düşmektedir.

Ticari denge açısından da Çin, en büyük açık verdiğimiz ülkeler arasında birinci sıradadır. 2017 yılının resmi rakamlarına göre, Çin’e ihracatımız sadece 2.936 milyar dolar iken, İthalatımız ise 26.307 milyar dolar olmuştur. Bir de Çin’in zikri geçen usulsüz ticaret formülü dikkate alındığında, Türkiye – Çin ara-

sındaki ticaret hacminin resmi olarak bildirildiği gibi 30 milyar dolar civarı değil, en az 60 milyar dolara çoktan ulaştığı ve Çin ile olan ticaretteki cari açığımızın ise, aslında 57 milyar dolar civarında olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Durum böyleyken, her ay Çin’e akmakta olan onlarca milyarlık kayıt dışı dövizlerimizi durdurmak yerine, 4-5 milyar dolar borç alabilmenin derdine düşmemiz hiç de akıl karı değildir. Eskiden İran-Irak- Suriye sınırından, şimdilerde ise Irak ve İran sınırından ülkemize

sokulmakta olan kaçak Çin mallarını hesaba katmadım bile.

En azından ülkemizi Çin'den her Yılı yaklaşık 50 - 60 milyar dolarlık kazık yemekten kurtarabilirsek, bununla ülke ekonomimizin nasıl şaha kalkacağını açıklamaya gerek yoktur. Şu bir gerçek ki, Çin'den ithal edilen ürünler en çok Türkiye'mizin yerli üretimi ve ihracat potansiyelini tehdit etmektedir. Küçük ve orta ölçekli endüstrilerimizi haksız rekabete sürükleyerek, kendi üretimlerine olan güvenini sarsmakta ve birçok şirketlerin kapanmasına, dolayısıyla işsizliğin artmasına sebep olmaktadır. En önemlisi ihracatımızın düşmesine ve başka ülkeler ile olan dış ticaretteki açığımızın de artmasına yol açmaktadır. Onlarca senedir devletimiz bu dengesiz ticarete olan rahatsızlığını Çin'e aktardığında, Çin yine pişkince "Tatlı sözlerini (boş vaatlarını)" devreye sokarak, "ithalat ile dengelemek mümkün değil, ancak yatırım ile dengeleyebiliriz" diye kandıra gelmektedir.

Yapmakta olduğu yatırımların de hangi kritik alanlarımıza yöneldiği? Çin istihbaratının elindeki ZTE ve

HUAWEİ (dünya genelindeki casusluk faaliyetlerinin kabarık sicili özellikle tartışılmalı) başta olmak üzere hangi şirketler tarafından yatırım yapılmakta olduğu? Ülkemiz güvenliği, Orta Asya'daki konumumuz ve gelecekteki milli menfaatlerimiz için nedenli tehlike arz ettiği ise, aciliyet gerektiren ayrı bir mülhaza konusudur.

Zira, ABD'nin Federal Soruşturma Bürosu (FBI) Direktörü Christopher Wray'ın, geçen hafta ABD Kongresinde yaptığı konuşmasında, "Çin'in amaçlarına ulaşmak için siber müdahale, yabancı yatırım, şirket alımları ve tedarik zincirini tehdit etmek gibi giderek büyüyen bir dizi geleneksel olmayan yöntem kullandığını" söylemesini ve yaklaşık 25 bin Çinli istihbarat ajanının, ABD'nin farklı kurumlarında çalışmakta olduğunu ileri sürmesini,¹⁸ sadece anti-komünizm perspektifinden değerlendirmek çok yanlış olur.

Bir diğer raporda ise, "Çin Devlet Güvenlik Bakanlığının, yurt dışında en az 40 bin aktif istihbarat personeli bulunduğu ve Çin'in fikri mülkiyet, ticari sırlar ve teknolojileri çalmaya yönelik faaliyetleri ile dünya-

[18] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cinin-dijital-istihbarat-savasi/1287647>

ya verdiği zararın maliyetinin “yıllık 180 ile 540 milyar dolar arasında olduğu” bilgisi yer almaktadır.¹⁹

Bunlar dikkate alınmazsa ve birde Çin'in bütün entrikalarını üç ana etmen, yani “Tatlı söz (boş vaat), Yumuşak ipek (rüşvet) Güzel kız (zina)”²⁰ ile özetleyerek, ebedi uyarılarını taşın kazan edatlarımızın nasihatleri görmezden gelinse, 3. Dünya Planı ve Orta Asya'yı yeniden dizayn projesinde, Türkiye'mizin sokakta ke-

silen kurban gibi kesilir hale gelmesine kendi kayıtsızlığımız ile yol açmış oluruz.

Özetleyecek olursak, Çin ile gelişmekte olan ilişkilerimizde kaybeden biz olmaktayız, çıkardığımız ve içtiğimiz sudan daha çok ter dökmekteyiz. Ama elde ettiklerimiz sadece gökte muallak beklenti ve Çinlilerin Tatlı sözlerinden ibaret olmakta. Bütün bunlara “Hayır” diyebilmenin yolu, güçlü bir ekonomi ve savunmadan geçer, güçlü ekonomi ise, ithalatın frenlenmesi, yerli üretimin geliştirilmesi ve İhracatın artmasına bağlıdır. Buda ürün ithalatına değil, ucuz ve kaliteli ham madde ithalatına önem verecek stratejimiz ve teşviklerimizden geçmektedir.

TÜRKİYE-ÇİN YAKINLAŞMASINDA KARŞILIKSIZ TAVİZLER

1. Küresel güçlerin 3. Dünya planı ve Orta Asya'yı yeniden dizayn etme yarışı çerçevesinde, Türkiye ve Çin ilişkilerinin yeniden tanımlanması gerektiği bir süreç içerisindeyiz. Bu süreçte her iki ülkenin farklı dış politika önceliklerine sahip olduğu konular da önemli yapısal sorunlar arasındadır.

Örneğin; Çin başta Kıbrıs olmak üzere Kosova, Bosna Hersek ve Dağlık Karabağ gibi sorunlarda Türkiye'nin tam aleyhine bir politika izlemektedir.

2. ŞİÖ ve Orta Asya kapsamında Ankara'nın Pekin ile kurucu değerler ve güvenlik endişeleri bağlamında ortak

bir zemin bulabilmesi nerdeyse imkânsızdır.

3. Yine savunma ve terörle mücadele konusunda, Çin'in hala PKK'yi terör örgütü olarak kabullenmemesi, Türkiye'deki siyasi uzantılarını giderek güçlendirmesi, Zeytin Dalı Harekâtımızda da askerlerimizi 'İşgalci', YPG teröristlerini ise 'halk kahramanı' olarak gösteren yayınlar yapması, bizim onurlu biçimde çoktan “Hayır” diyebilmemizi gerektiren öncelikli hususlardır. Ama maalesef tam tersine karşılıksız bir biçimde Çin'in Uygurlara yönelik terör yaftalamasına 'Evet' diyen açıklamalarımız, Çin'i daha da cesaretlendirmektedir ve bu “EVET

[19] <https://www.haberturk.com/dijital-soguk-savas-25-bin-cin-casusu-abd-topraklarinda-yasiyor-2186368>

[20] Orhun Bengü Taşları

EFENDİM” çiliğimizin doğal sonucu olarak, bir yandan Çin, Türkiye’den vize başvurularını sıkılaştırarak ticari vizeler için resmî kurumlardan davet mektubu zorunluluğu getirirken turistik vize başvurularında ise bireysel başvuruları tamamen kaldırmış,²¹ Bir diğer yandan Uygur katliamına meşru zemin hazırlama başarısının sar-

hoşluğuna kapılmıştır.

4. Çin Türkiye’de 6 Konfüçyüs Enstitüsü açmışken, bunun karşılığı olarak Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumların Çin’de açılması Çinin yarattığı yapay bürokratik engellemelerle çıkmaza sürüklemekte ve Tatlı söz (boş vaat) ile de beklenti seraplarına batırılmaktadır.

TÜRKİYE-ÇİN YAKINLAŞMASININ DOĞU TÜRKİSTAN’A ETKESİ

Burada şu soruyu da sormadan geçemeyeceğim; Onlarca senedir Çin ile iyi niyetle ilişkilerimizi geliştiriyoruz, özellikle 2009’dan sonra Çin ile olan ilişkilerimiz gederek ivme kazanıyor. Peki “Gerçekten Çin ile ilişkilerimizin geliştirilmesi ve diyalogun artırılması Doğu Türkistan’daki zulümlerin hafiflemesine herhangi bir katkı sağlayabildi mi?”

“Doğu Türkistan’da uygulanan asimilasyon politikalarının değişmesinde, din, dil eğitim özgürlüğü ve seyahat özgürlüğünün Uygurlara da sağlanmasında, Çin vatandaşları ile aynı hukuka sahip olabilmesinde, sözde Çin ana yasasında teminat altına alınan azınlıkların hak ve hürriyetlerinin Uygurlar için asgari derecede uygulanmasında herhangi bir olumlu değişik meydana getirebildi mi?”

Hayır, bu konularda tek bir gelişme,

bir tek yasa ya da kanunun kardeşlerimizin lehine değiştiği görülmemiştir. Tam aksine Türkiye’nin iyi niyetle Çin’e yakınlaşmasının suiistimal edilmesine ve 60 senedir var olan baskılarının daha da artmasına sebep olmuştur. Çin’in tarihten beri Türklerle karşı uygulamaya geldiği “yakındaki düşmanı yok etmek için uzaktaki akrabalarını yanına çekmek”²² kapanına çekmiştir.

Gerçeği söylemek gerekirse, daha önce geliştirdiğimiz Doğu Türkistanlıların Türkiye- Çin arasında bir “dostluk köprüsü” olması politikamızın ağırlığını Çin’e gerektiği gibi hissettiremedik. Bunun en önemli sebebi de gerektiğinde Çin’e ‘Hayır’ diyemediğimizden kaynaklanmaktadır. Tam Çin’in istediği gibi iki ülke ilişkilerinde Doğu Türkistanlıları “dostluk köprüsü” olarak görme politikamızın

[21] “Vize Başvuru Evrakları ve Vize ile İlgili Genel Bilgiler”, Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluluğu, 31 Ekim 2013, <http://istanbul.chineseconsulate.org/tur/lsw/t1094680.htm>

[22] BKZ, Bilge Kağan Tonyukuk Kitabeleri

rafa kaldırılması ve bu köprüyü ortadan çıkarmadan ilişkilerin gelişmeyeceği yönündeki tesviyelerin ağır basması milyonlarca kardeşimizin canlarına mal olmaktadır. Dolayısıyla şu an Doğu Türkistanlılar 2010 ve hatta 2013'teki insan hakları ihlalleri en sık yaşanan dönemleri bile mumla arar hale gelmiştir. 2023'e kadar Doğu Türkistanlıları tamamen milli ve dini değerlerinden kopararak, Çinileştirme politikası, resmi rakamlara göre 2 milyon ve gayri resmi rakamlara göre 5 milyon kardeşlerimizin 'Tutuklama kampı' ve 'Eğitim Kampı' adı altındaki yüzlerce kamplara kapatılması ile tarihte görülmemiş bir biçimde tüm suretle devam etmektedir. Bu konuda BM raporları, uluslararası kurum ve kuruluşların remi araştırma sonuçları, tonlarca kanıt, belge ve binlerce şahitler mevcut. Üstelik dünya çapınca Çin'in zulümlerine karşı resmi tepkiler giderek artmaktadır.

Şu unutmamalıyız ki, böyle durumlarda 'Hayır' diyebilmek devletimizin saygınlığını arttırır, Uzun dönemli menfaatlerini kurur, Sanıldığı gibi dış ilişkilere zarar vermiş söz konusu

bile olmaz.

Örneğin; bu insanlık dışı kaplar hakkında Kazakistan 15 Şubat 2018 da ilk olarak Çin'e diplomatik nota vermiştir²³ ve aylar süren kesintisiz uğraşlar neticesinde daha birkaç gün önce 2000 Kazak Türkü kardeşlerimizin kamplarından saliverilmesi ve Kazakistan'a gelmesine izin verilmiş konusunda Çin ile anlaşmaya varmıştır.²⁴

Bütün bu gelişimler ve Çin'i Evet dertirmeler iki ülke ilişkilerine hiçbir zarar vermemiş, tam aksine saygınlık kazandırmıştır.

Kısacası, 21. yüzyıla hazırlanmakta olan Türkiye kendi stratejik önemini, güçlülerin iddia ettiği ve dayatmaya çalıştığı gibi güçsüz olmadığını, Türkiye'nin Çin'e değil, Çin'in her alanda Türkiye'ye ihtiyacı olduğunu ilk önce kendisi kabullenmek ve inanmak zorundadır. Dünün yol haritası ile yarının yol haritasını yan yana koyarak, gelecekteki istikametini tayin etmesi, iyi değerlendiremediği hatlarını – gerçi hatları kaygan da olsa- tarafsız bir muhasebe etmesi, neyin nerde yanlış gittiğini araştırma-

[23] <http://www.kazakistan.kz/kazakistandan-cine-nota/>

[24] <http://old.qha.com.ua/tr/turk-dunyasi/kazakistan-girisimde-bulundu-cin-in-alikoydugu-2000-vatan-dasini-kurtardi/175512/?fbclid=IwAR0mqfC9sizAEi4vsk-QMXrvfHNGj7a3sgOcbiWZmHzQM6MLU2VnsJTBXvg>

sı gerekiyor. En önemlisi Türkiye'nin kendini bulması, ayağa kalkması lazım. Ayağa katlığında Doğu Türkistan meselesinin batının inisiyatifine bırakacak kadar basit bir sorun olmadığını, belki damarlarımızdaki statik kuvvetin ve yumruğumuzun masaya daha güçlü vurulmasının kaynağı olduğunu görecektir. İşte o zaman Çine yönelik geçmişte sıraladığı 'EVET'lerden üzülecektir. 'Başını dik tuttuğunda 'HAYIR' demenin o kadar zor olmadığını görecektir, ufku genişleyerek, büyük Türk dünyasını görebilecek, içindeki küllenmiş heyecamı dışarıya vurabilecek ve üzerindeki ürkekliği atarak öz güven kazanabilecektir' ²⁵.

Şu an Doğu Türkistan'da cereyan eden emsalsiz zulüm karşısında Bütün İslam ve Türk dünyasının gözü, Türkiye'ye özellikle bütün dünya mazlumların hüznü kalplerine ümit uyandıran ve arşı titreten dualarının mazharı olan Türkiye Reis Cumhuriyet Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a dikilmiş haldedir.

Anne babaları Çin toplama kamplarına kapatılarak sahihsiz kalan milyonlarca Uygur çocuklarının çığlıkları 'Erdoğan Babası'nı, Ümmetin Reisini aramaktadır.

O Reis ki, 1995 Ağustos'unda, Sultanahmet'te, Doğu Türkistan'ın Büyük Mücahidi İsa Yusuf Alptekin'le ve meydanı dolduran binlerce kişiyle birlikte "İsa Yusuf Alptekin Parkı'nın ve içindeki "Doğu Türkistan şehitleri Abidesi'nin kurdelesini, gözleri nemlenerek kesen bir Reis...

O Reis ki, 15 Ağustos 1996 günü İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı sıfatıyla, İsa Yusuf Alptekin'in, görmeyen yaşlı gözlerine gözlerini dikip; "Siz 20.Yüzyılın en büyük Müslüman mücahitlerinden birisiniz. Doğu Türkistan'daki kardeşlerimizde sizin önderliğinizdeki bu kutlu mücadele ile Komünist Çin işgalinden, zulüm, işkence ve baskıdan, inşallah kurtulacaklardır. Nurlu şafaklar yakındır" diye haykıran bir Reis...

O Reis ki, aynı yılın Aralık ayın yirmilerinde, Fatih Camii'nde, merhum Alparslan Türkeş'le Recai Kutan'la, daha birçok siyaset, devlet ve dava adamları ile birlikte, İsa Yusuf Alptekin'in tabutu önünde cenaze namazı için tekbir alan bir Reis...

O Reis ki, Aynı akşamı, merhum İsa Yusuf Alptekin'in evinde, "Bu büyük mücahidin manevi huzurunda kol-

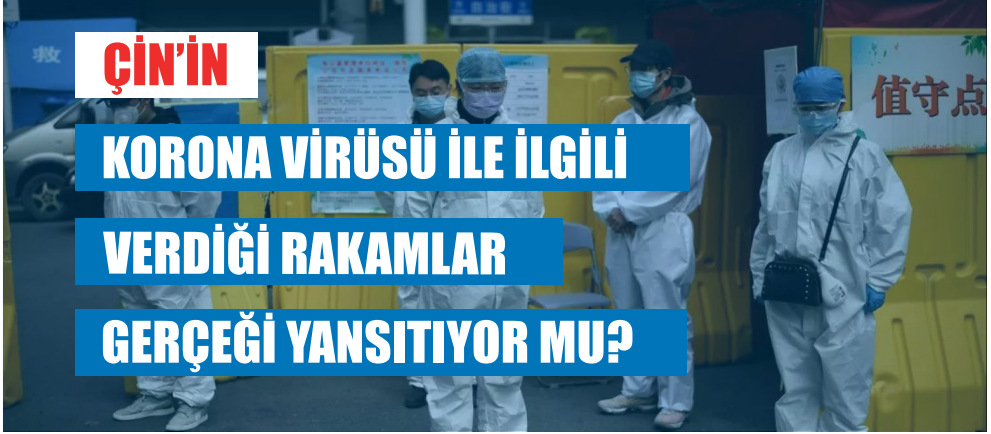
[25] Kamran İNAN; 'Hayir diyebilen Türkiye' 93. S

tukta oturamam” diyerek, yer minderine bağdaş kuran, Yasin-i şerif okuyan ve gamlı gönüllere de bağdaş kuran bir Reis...”

Evet, benim de kalbimin tahtında bağdaş kuran, iki evladımın Çin’den kurtulmasına vesile olan ve 16 yıllık

evlat hasretimi sona erdiren o Reis’in Çin’in kaplarında yok olma tehlikesi ile burun buruna gelmiş kardeşlerimiz için Yüksek sesle bir ‘HAYIR!’ demesini bekliyorum.

Gerektiğinde Çin’e de ‘HAYIR!’ diyebilen bir Türkiye istiyorum.

Yazarı:
Abdoh FAYİT

Arapçadan
Çeviren:
Abdüselam
TEKLİMAKAN

Çin tarihindeki ölümle bağlantılı en kötü hatıralara bir bakalım; Mao ve Stalin döneminde Çin ile Sovyetler Birliğinin ikili ilişkisi çok iyi olmuştu. Çin, Sovyetler örneğinden istifade etmek istemiş, bunu gerçekleştirmek amacıyla uzmanlarını dayanışma örneklerini araştırmak için göndermişti. Bu uzmanlar Sovyetlerden tonlarca yakıt ve fabrika maketlerini ödünç alarak geri döndüler. Bunların karşılığında Sovyetlere tarım ürünleri vereceklerdi. Ancak Kruşçev’in Sovyetlerin başına geçtikten sonra 1956 yılında Stalin’in vahşiliğini eleştiren konuşmadan sonra Çin ile Sovyetler arasında tartışmalar başladı. Böylece yollar ayrıldı. Mao Sovyet mevkidaşını bozguncu olarak görmekle kalmadı, daha da ileri giderek kendi partisinde fırsat bulunca hemen ortaya çıkıp, emeklerini yerle bir etmek isteyen gerici güçlerin olduğundan endişe duymaya başladı. Bunu önlemek için yeni bir hile düşündü ve kendisi dâhil olmak üzere komünist partideki tüm yetkililere yöneltilen tenkit ve eleştiri kampanyası başlattı. Bunu gören yazar ve aydınlar kendi düşüncelerini meydanlarda, üniversite kampüslerinde ve parti merkezlerinde çeşitli yöntemlerle dile

getirmeye başladı. Onlar değişim zamanının geldiğini zannetmişlerdir. Ancak bu Mao'nun yeni tuzağından başka bir şey değildi. Bu tuzaktan dolayı 500 bin ile 1 milyon arasında muhalif yakaladı ve onların çoğu gericiilik suçlamasıyla “Yeniden Eğitim” Merkezlerine gönderildi. Onlarla ilgili detaylı bilgiye “yüz gül kampanyası” konusunda anlatacağız.

Mao partisi içinde kendisine karşı çıkacak yeni Kruşçev'den kurtulmuştur. Daha sonra ne yapmalı? Sovyet örneğine meydan okudu. Kruşçev ülkesinin yıllık gelirinin Amerika'nın yıllık gelirini geçecek vaziyette artmasını planladığını açıkladı. Mao bu plana Çin'in çelik üretiminin dünyanın en büyük üreticilerinden olan İngiltere'nin üretimini geçme planıyla yanıtladı. Çin yılda 5 milyon ton çelik üretiyordu. Mao 1958 yılından itibaren üç yıl içerisinde 100 milyon tona çıkarmayı planladı ve buna “ileriye dönük büyük atlayış” adını verdi ve bu üretime çiftçilerin tamamını seferber etti. Herkes çelik üretimine odaklandı. Ellerindeki tarım ve diğer üretim işlerini bıraktılar ve milli hedef olan çelik üretimine odaklandılar. İşçiler kullandıkları demir tabak ve

kaşıklarını dahi ilkel yöntemlerle eritip çeliğe dönüştürdüler. Aynı zamanda Mao'ya tarım üretiminin de çok iyi ilerlediğini bildirdiler.

Yalan inanılmazdı. Bir kilometre karelik tarım arazisi sadece bir ton pirinç üretirken, reklamlar bu üretimin 20 tona ulaştığını ifade ettiler. Kötü haber sadece bu değil, bundan daha kötü olanı, bu rakamın daha fazla verginin habercisi olmasıydı. Yani: çiftçi 1 ton pirinç için kendi birikiminden 20 ton pirincin vergisini ödüyordu. Böylelikle gıda ürünleri azalmaya başladı, sonuç ise çift taraflı başarısızlık idi, bir taraftan kalitesiz çelik üretilmiş, diğer taraftan gıda tükenmişti. Bunun bedeli ise, kıtlıktan başka bir şey değildi.

Ölü sayıları artmaya başladı. 1958 yılının sonlarında Shandong eyaletinde 1 milyona yakın insanın öldüğü kaydedildi. Kore savaşındaki Çin ordusunun komutanı ve Mao'nun yakın arkadaşı Peng Dehuai bu işi sevmedi ve Luşan konferansında “ileriye dönük büyük atlayış” hamlesinin sonuçlarının kötüye gittiğini tenkit etti. Ancak Mao buna çok sert tepki

gösterdi ve Peng Dehuai'nin tüm görevlerini elinden aldı. Ölüm kokusu artmaya devam eder ve Çin Komünist Partisi Politbürosundan üç üye köylerdeki ölüm oranları hakkında rapor isteyecektir, ancak 1959 yılında 10 milyon insanın öldüğü raporu hazır olunca Çin başbakanı Zhou Enlai raporun derhal yakılması emrini verir. Milyonlar ölmeye ve açlıktan kıvranmaya devam ederken, resmi sessizlik olaya hâkimiyetini koruyordu. Hatta daha ileri giderek hükümetin resmi desteğiyle Xinyang ve Shandong köylerindeki müreffeh hayatı konu alan filimler gösterilmeye başlandı ve diğer kasaba ve eyaletlerin de bu şehirlerden örnek alması istendi. Ancak başkent Pekinde yaşayan insanlar aynı eyalette 1 milyon insanın açlıktan öldüğünü bilmiyordu. Lider Mao herkesi güvende hissettirmek için güzel kızlarla dans ederken onlar bu faciadan nasıl haberdar olsun ki?

Tek bir kişi Çin devriminin lideri Mao'nun hikâyelerini teyit etmek istedi. O, Hainan'daki köyüne giden Çinin Mao'dan sonraki başkanı Liu Shaoqi idi. Liu köye gittiğinde açlıktan ölenlerin sayıları onun dehşete düşürdü. Akrebinde çiftçileri topladı ve bu ölümlerin sebebini sordu, ancak onlar gerçekleri anlatmaktan korkuyorlardı, onun için kuraklığı bu açlığın sebebi olarak öne sürdüler. Liu onlara inanmadı. Çünkü o da köyde büyümüştü ve kuraklık olduğunda su giderlerinin kuruyacağını biliyordu, mevcut durumda ise, su giderleri yarısına kadar doluydu. Onun için sorusunu tekrar sordum ve: kıtlığın %3'nün doğal felaketlerden, %70'den fazlasının ise, insanların yaptıklarından olduğunu öğrendi. Liu Pekine döndü ve Mao ile kıtlığın ana sebebinin "ileriye dönük büyük atlayış" olduğunu tekrar anlattı. Ardından Liu Çin'e başkan oldu ve Deng Şiaoping ile birlikte yeni dayanışma örnekleri geliştirdiler. Bunlarla da çiftçilere daha fazla tarım mahsulü bulundurma izni verilmiş oldu, ayrıca çelik üretimindeki radikallik durduruldu. Bu dönemde Mao yerini yeniden konumlanmasının gerekli olduğunu anladı ve siyasi hayattan çekilerek köye döndü. Ancak birkaç ay sonra siyasete en geniş kapılarından dönecekti.

dı ve bu ölümlerin sebebini sordu, ancak onlar gerçekleri anlatmaktan korkuyorlardı, onun için kuraklığı bu açlığın sebebi olarak öne sürdüler. Liu onlara inanmadı. Çünkü o da köyde büyümüştü ve kuraklık olduğunda su giderlerinin kuruyacağını biliyordu, mevcut durumda ise, su giderleri yarısına kadar doluydu. Onun için sorusunu tekrar sordum ve: kıtlığın %3'nün doğal felaketlerden, %70'den fazlasının ise, insanların yaptıklarından olduğunu öğrendi. Liu Pekine döndü ve Mao ile kıtlığın ana sebebinin "ileriye dönük büyük atlayış" olduğunu tekrar anlattı. Ardından Liu Çin'e başkan oldu ve Deng Şiaoping ile birlikte yeni dayanışma örnekleri geliştirdiler. Bunlarla da çiftçilere daha fazla tarım mahsulü bulundurma izni verilmiş oldu, ayrıca çelik üretimindeki radikallik durduruldu. Bu dönemde Mao yerini yeniden konumlanmasının gerekli olduğunu anladı ve siyasi hayattan çekilerek köye döndü. Ancak birkaç ay sonra siyasete en geniş kapılarından dönecekti.

Mao Pekin'e döndüğünde ergenleri ve üniversite öğrencilerini halkın düşmanları olan burjuvaziye, sağcılara ve gericilere karşı harekete geçmeye çağırdı. Gençler Mao'nun çağrısına uydu ve doktorlar, bakanlar, valiler, yazarlar ve akademisyenlerin peşine düştüler. Gençler toplumun başı sayılan bu kesimleri meydanlarda yargıladılar ve toplu idamlar uyguladılar. İsmi yazını önümüzdeki

kısımlarında vereceğim filmde bu olayları anlatan bir filmi de izleyebilirsiniz. Filmde yaşlı bir adam kameranın önüne geçmiş ve muhabire felcin hikâyesini anlatıyor. Mao'nun çağrısına uyan Kızıl yelekli öğrenciler Pekin Üniversitesi'ni kuşatmış ve onu yakalayarak,

dayanamayacağı işkenceler yapmıştı. O anda ona göre hayat ile ölüm arasında hiçbir fark kalmamıştı. Dolaysılar dördüncü katta atlamayı tercih etmiş ve atlamış, ancak ölmek yerine sakat kalmış ve hayatının kalanını tekerlekli sandalyede geçirmek zorunda kalmıştı. Bu olayı anlatan kişi Çin'in efsane lideri Deng Şiaoping'in oğlu ve Çin engellileri Derneğinin başkan Deng Pufang'dan başka biri değil. Deng Şiaoping ise, büyük atlayış hamlesi sonucunda ortaya çıkan kıtlığı yenmek için uğraşan Liu Shaoqi'nin yakını idi ve Mao'nun ölümünden sonra Çine başına geçerek Çin'in güçlenme ve açılma hamlesini

yapan lideridir. Büyük atlayış hamlesine karşı çıkan ilk muhalif olan ve Kore savaşındaki Çin ordusunun komutanlığını yürüten Peng Dehuai'nin sonunu merak mı ettiniz? Onu da müsriflik yapma ve rüşvet suçlamasıyla sokaklarda yürütüldüğünü görürüz. Çin devletine başkanlık yapmakta olan Liu Shaoqi'nin sonu da parlak olmamıştı. Nitekim kızıl yelekli gençler onun evini de kuşattı, onu insanla-

ra hitap ettiği meydana sürükledi ve onun ağarmış olan saçlarına rağmen ergenler onu yargıladı. Onun sahada son görülmesi o sene oldu, daha sonra bir hapishaneye götürüldü ve 1969 yılında ilaçlardan bile mahrum vaziyette öldü. Ölüm kâğıdında ise: görevi bilinmiyor, yazıyordu. Bu adamın bir dönem Çine başkanlık yaptığının birkaç kez altına çizmemiz gerek!

Mao büyük atlayış hamlesiyle 1958 – 1961 yılları arasında insanlık tarihinin en büyük kıtlığının işte böyle bilinçsizlik ve kibirle gerçekleştirdi. O, ölüm sayısı ile alakalı raporların tamamını yok etti. Politikalarını tenkit

edenleri medyadan uzaklaştırdı. İnsanlar milyonlarla ölürlen, Mao, kameralar önünde bol mahsul veren pirinç hakkında konuşarak eğlenmeye devam ediyordu. Raporlar yok edildi, politbürodaki büyük siyasetçilerin konuşmaları engellendi. Cesaretlenip konuşanlar ise, Kültür Devriminde cezalarını buldular.

1976 yılında Mao öldükten sonra gerçekleri ancak öğrenebildik. Gerçek dediğimiz, 30 – 43 milyon arasındaki insanın bu kıtlık sonucunda öldüğü idi. Bu olay hakkındaki detaylı bilgiye “Çin’in Efsanesi Mao” isimli 5 bölümden oluşan belgeselden izlemeniz mümkün, nitekim belgeselde Çin’in devlet başkanı Liu Shaoqi’nin kızı ve Deng Şiaoping’in oğlu gibi olaya şahitlik edenlerden dinleme şansınız var. Bizim bahsettiğimiz hususlar belgeselin üçüncü ve dördüncü bölümlerinde yer almaktadır.

Çin’in binlerden oluştuğu tahmin edilen Korona Virüs (Çin Virüsü) sebebiyle ölenlerin sayısını gizleyemeyeceğini sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Çünkü Çin kendi halkından ve bütün dünyadan 43 milyon insanın

hayatına mal olan kıtlığı senelerce gizlemeyi başarmıştır.

Mao’nun ölümünden sonra Deng Şiaoping devletin başına geçti. Elbette ki onu görevinden alı koyanlardan, oğlunu felç eden kızıl yeleklilerden intikam alacaktı, aldı da zaten. Deng, Devletin ekonomik sistemini komünizmden kapitalizme dönüştürdü. politbüro üyelerinin bazısını yargıladı. Özellikle dördü çeteyi ve onların arasındaki Mao’nun karısı ve Kültür Devrimi yargılamaları sorumlusu Jiang Qing’i yargıladı ve ölene kadar haptisten çıkarmadı. Deng, Mao’nun yaptıklarından ders çıkarmış ve onun hatalarını tekrarlamamıştır diye düşündüyseniz, elbette yanılıyorsunuz. 1989 yılında komünist kutbu yok olmaya doğru ilerliyordu. Demokrasinin üçüncü dalgası Pekin’e ulaşmıştı. Günlerin birinde Deng Şiaoping büyük atlayış ve kıtlık zamanında muhalif olarak Mao’nun karşısına nasıl dikildiyse, Çin Komünist Partisinin üst düzey yöneticilerinden olan Hu Yaobang da Deng Şiaoping’nin karşısında dikilerek demokratik reformların güçlendirmenin gerekli olduğunu ifade etti. Deng akıllıca davranarak muhalifini öldürmedi, hapse de atmadı. Ancak 15 Nisan 1989 yılında ölene kadar toplumdaki etkisini yok etti. Hu Yaobang öldükten sonra Deng Şiaoping reform dalgalarının son bulduğunu düşündü, ancak birkaç ay sonra gelecek olan dalga tüm dünyayı yerinden oynatmıştı. Refor-

mist Hu Yaobang'nin taraftarları onun defnedileceğini gündendenede faydalanmış ve Çin Komünist Partisi Genel Merkezi önünde demokrasi taleplerini göstererek protesto düzenlemişlerdi. Onlarca kişinin toplanmasıyla başlayan bu protesto yüz binlerce insanı Tiananmen meydanında toplamayı başarmıştı. Bu protesto ise, Çin tarihindeki en büyük protesto olarak tarihe geçti.

Bu protesto esnasında Çin Devletini küçük düşüren öyle bir görüntü var ki, unutmak mümkün değil. Uygur asıllı fit bir genç, adı da Örkeş DEVLET, Tiananmen meydanı protestosunun yöneticilerinde oluşan arkadaşlarıyla birlikte açlık grevi ilan etmiş ve devletin başbakanını görüşmek için masaya oturmaya mecbur etmişti.

Örkeş Çin devlet televizyonu ve yüzlerce televizyon kanalı kameralarının önünde sağ bacağına sol bacağının üstüne atmış vaziyette Çin Devleti ve Çin Komünist Partisindeki ikinci kişiyi azarlıyordu. O, zaferden emin gibi, ülkeyi demokrasiye kavuşturmuş gibi duruyordu. Çin'in "güçlü

lideri" Deng Şiaoping'nin birkaç gün sonra protestoları zor kullanarak dağıtma emrini vereceğini bilememişti. Aslında meydanın çevresinde meydanı koruyan askerler vardı, ancak protesto uzun sürdüğü için askerlerle protestocular arasında bağlantı güçlenmiş, askerler protestoculara kıyafet ve yiyecek getirmeye başlamıştı bile.

Pekin Tiananmen meydanını korumakta olan askerleri çekti ve yerine köylerden 200 bin kişilik ordu getirdi ve kurşunlar ve tanklarla insanları öldürmekten çekinmedi. Emir geldikten sonra katliam başladı. Katliamın haberi başkent halkına gelince onlar da meydanlara döküldü ve tanklara saldırmaya başladı. Onlar tankları ateşe verdiler ve askerleri tanklardan indirip ölesiye dövdüler. Ancak karşılaşmanın sonucu önceden belirlenmiş olacaktı ki, yüzlerce insanın öldürülmesinin ardından meydandakiler teslim oldu. Meydanda ambulans yoktu, dolayısıyla insanlar yaralıları bisiklet-

lerle taşımaya çalışıyordu, ancak yaralıları taşıyanlar dahi kurşuna hedef oluyorlardı ve yaralılarla kurtarıcılar birlikte ölüyorlardı. Baskın yapılan günün sonrasındaki günlerde insanlar yakınlarını aramak için meydana girdiler, ancak bunu bedeli de çok ağır oldu, cesaret edip, meydandaki yaralıyı kurtarmak isteyen de kurşundan kurtulamadı.

Çin hükümeti Tiananmen olaylarını silah zoruyla sonlandırdı. Akabinde olayları yönetenlerin arasında daha az ün kazananları tutuklama ve idam etmeye başladı. Ancak olaylara liderlik eden 21 öğrenci ve aydın için özel soruşturma açıldı ve her birini yakalamak üzere 40 polis görevlendirildi. İngiltere tarafından yönetilmekte olan Hong Kong'da bazı film yapımcılar Tiananmen olaylarının üst düzey liderleriyle irtibat kurmak üzere gizli bir hücre teşkil etmeyi başarmıştı. Aracı olarak Çin devletinin elinde bulunmaya iletişim araçlarına sahip olan "Çin Mafyasını" kullanmışlardı. Mafya iletişim işini hallettikten sonra iki aşamada muhalifleri Hong Kong'a taşımaya başladı. İlk aşamada mafya

muhalifleri Pekin civarındaki gizli yerlerinden 20000 kilometre uzakta olan Çin büyük karasının güneyine taşıdılar. Muhalifler burada mafyanın misafir olarak barındılar. İkinci aşamada ise, kaçak malların taşındığı gemilerle Hong Kong'a taşıdılar. Hong Kong'daki hücre batı ülkeleri burada bulunan elçilikleriyle gizlice görüşüp, Tiananmen liderlerinin iltica taleplerini iletmekle meşgullerdi.

Amerika Birleşik Devletleri büyükelçiliği ilk diplomatik temas olsa da, büyükelçi Donald Anderson aracılığıyla onların talepleri reddedildi. Akabinde Kanada ve Avustralya elçilikleriyle görüşülmüş, ancak olumlu yanıt alınamamıştı. Sadece Fransa büyükelçisi Jean Pierre Montaigne arananlar arasındaki en tehlikelisi olan Örkeşi kendi evine ağırladı ve Fransa'nın üst düzey yetkililerinden başkan François Maurice ve dışişleri bakanı Roland Dumas'a durumu bildirdi. Onlar da gizli belgeyle muhaliflerin iltica talebini kabul ettiler. Ardından Fransa'nın Çin uzmanlarından ikisi diplomat olmak üzere 6 kişiyi bu hususta görevlendirdiler. Onlar da kaçak muhaliflere Paris'te gizli yer ayarladılar.

O anlarda muhalifler Hong Kong'da toplanmışlardı. Onlar toplanır toplanmaz Londra'dan bir istihbarat elamanı Hong Kong'a gelerek onların kaçış işlemlerini organize etmeye başlamıştı. Ajan muhaliflerin gizlenmesi için gerekli olan makyaj malzemelerini bile tedarik etmişti. Sonunda onlar Paris'e doğru yola çıktılar ve onların hiçbiri Çin büyük karasını bir daha göremedi. Bu operasyona "Sarı Kuş Operasyonu" adı verilmiş olup, detaylarını 2019 yılı Haziran ayında Tiananmen olaylarının 30. Yıldönümü münasebetiyle DW yapım tarafından yayınlanan "Sarı Kuş Operasyonu, istihbarat kurumları ve Tiananmen ayaklanması" isimli sürükleyici belgeselde izlemiştik.

Eğer hâlâ Çin'in virüsten ölenlerin sayısını gizleyemeyeceğini sanıyorsanız, yanılıyorsunuz, Deng Şiaoping dönemindeki Çin Komünist Partisi Tiananmen olaylarının izlerini tamamıyla yok etmeyi başardı. Onun döneminde olsun ya da sonraki dönemlerde olsun olay hakkında konuşmak bile yasaklandı. Katliam hakkında konuşmanın yasaklandığı gibi, katliama ait arşivler tamamen yok edildi ve sadece 4 Haziran olayları olarak anılıyor. Hatta yirmi birinci yüzyıl kuşağı olay hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildir. Onlar tank-

lara kafa tutan kişinin fotoğrafını bile görmediler. ABC tarafından (Tiananmen Square 30th anniversary: How China erased iconic 'tank man' image for young people) (Tiananmen olaylarının 30. Yıldönümü: Çin gençlerin zihninden 'tank adam' imajını nasıl Tiananmen sildi?) isimli çarpıcı bir rapor hazırlanmıştır. Tiananmen olaylarının bazı yöneticileri Çin'in dışına kaçmayı başaramasaydı, yeryüzündeki hiçkimse olaylar esnasından olup bitenlerin detaylıca öğrenemezdi.

Çin Komünist Partisi gerçekleri gizleme ve değiştirme hususunda uzmandır. Bu alanda Mao gibi radikal komünist kıtlık olaylarını değiştirmiş ve gizlemişse, Deng gibi reformist komünist Tiananmen olaylarındaki faciayı gizlemiş ve değiştirmiştir.

Ömer Bek Ali, Kazakistanlı biri, Çin polisi onu 8 ay tutukladıktan sonra Doğu Türkistan'daki "Yeniden Eğitim Merkezine" gönderiyor. Doğu Türkistan ise, Çin'in altıda birini teşkil edecek büyüklükte ve Çin'in

uranyum, altın, petrol ve doğalgaz gibi madenlerinin en büyük kısmını barındıran ve Çin tarafından işgal edilen bölgedir. Bölge Avrasya bölgesinde önemli stratejik konuma sahip olmasının yanı sıra Asya ile Avrupa arasındaki

geçit olması hasebiyle de önemlidir. Doğu Türkistan'ı ele geçirmekle Sibirya'daki Rus demiryoluyla yarışılabilir. Ayrıca Tacikistan ve Afganistan üzerinden Türkiye'ye karadan gelen bir İpekyol'uyla bağlanılabildiği gibi, Pakistan'ın Gwadar limanı üzerinden Arap denizindeki derin sulara inilebilir. Tüm bunların yanı sıra Kazakistan üzerinden tüp tünelleri ve demiryollarıyla Hazar denizine ulaşılabilir. Çin Doğu Türkistan'ı kaybettiğinde Asya pasifiğindeki yerini kaybeder. Amerikalı düşünür Parag Khanna "The Second World: Empires and Influence in the New Global Order" "Yeni Dünya Düzeni: Yeni Yükselen Güçler 21. Yüzyılda Dünyayı Nasıl Belirliyor?" isimli eserinin ikinci cildinde yer alan "Asya Meseleleri" bölümünün dokuzuncu fasıl olan (Tibet ve Sincan: Yeni Bambu Perde) başlığında şunları söylemektedir: bölge önemli. Çin bölgedeki Uygurların yerine Han Çinlilerini yerleştirerek oranın demografik yapısını değiştirme planını yirminci yüzyılın ortalarında harekete geçirmeye başlamıştı bile. Bölgeye Han Çinlisi yerleştirme işlemi 50 yıl

daha sürecek. Bu aslında günlerin birinden milli talepleri oluşabilecek olan Uygurları ve Uygur kültürünü yok etme girişiminden başka bir şey değildir. Çin Kültür devrimi dönemindeki "Yeniden Eğitim Merkezleri" uygulamasıyla baskıları yeniden uygulayacak. Ancak bu sefer Çin genelindeki sağcı ve gericilere yönelik değil de sadece Uygur Müslümanları yönelik olacak.

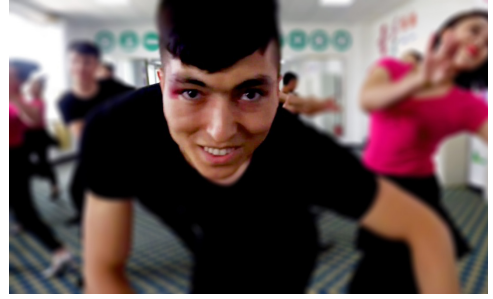
Kazakistan vatandaşı olan Ömer Bek Ali "Yeniden Eğitim Merkezlerinde" tutuklananların biriydi. Mayıs 2018'de kurtuldu ve hüznü hikâyesini dünyaya anlatmaya başladı. Tutuklu iken dört gün boyunca uyumasına izin verilmemiş. Elleri ve ayakları demirden yapılan kaplan koltuğu adı verilen koltuklara bağlanmış. Her gün beş saat ayakta durmaya mecbur kalmış. Bazı dönemlerden yemek verilme-

miş. Ceza olarak domuz eti yemek ve alkollü içecek içmeye zorlanmış. Bek Ali tutuklandıktan 3 hafta sonra tutuklandığı yerde intihar girişiminde bulunmuş ve yaşadıklarını hâlâ detaylarıyla hatırlıyor. O, kendi dini ve milletini inkâr etmek için sabah – akşam yaşadığı işkence ve baskıları hatırlarken ağlamaktan kendini alıkoyamıyor. Ömer Bek Alinin hikâyesini medya kuruluşlarında kolayca bulabilirsiniz. The Independent tarafından hazırlanan “Muslims forced to drink alcohol and eat pork in China’s ‘re-education’ camps, former inmate claim” isimli rapor bunu hatırlamanıza yardımcı olacaktır.

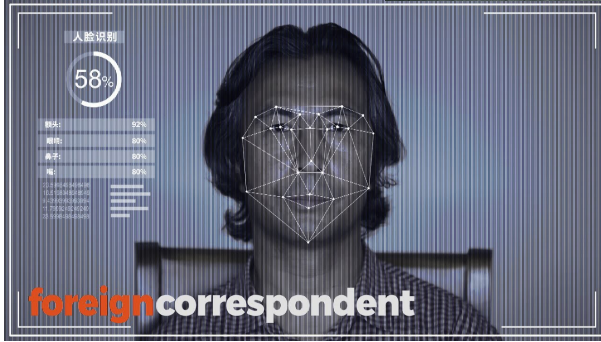
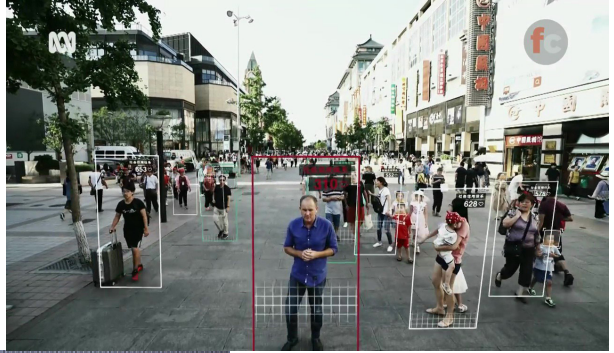
Çin hükümetinin buna karşı tutumu ne olabilir ki? İnkârdan başka. Çine göre Ömer Bek Alinin bahsettiği tutuklama kampların mevcut değil. Ona göre de Ömer Bek Ali yalan söylemiş oluyor. Dolayısıyla raporların tamamı sahtedir. Çin bir yıl boyunca yalan söylemek dışında hiçbir şey yapmadı. Aradan bir yıl geçtikten sonra kampların varlığını kabul etmek zorunda kaldı ve BBC muhabirlerine kamplara girmeye izin verdi. Ancak onlar Uygur Müslümanlarının Çin’in güzel davranışlarından dolayı sevinçten

dans ettikleri görüntülerle çıktılar. BBC raporunu kapak fotoğrafı oradaki facianın vahametini aktarmaya yeter aslında. Raporun başlığı: “Inside China’s ‘thought transformation’ camps” olup, kapak fotoğrafında dayak yüzünden sağ gözü morarmış bir adamın dans etme görüntüsü var.

Globalleşmenin ve şeffaflığın çağında bile Çin Komünist Partisi gerçekleri değiştirme ve suçunu inkâr etmekten kaçınmıyor. Konu bir milyonu aşkın insanla alakalı olduğunda bile Çinin tutumunda değişiklik görülüyor. Hâlbuki günümüzde Doğu Türkistan’da bir milyonu aşkın insan hayvanlar gibi hatta hayvanlardan daha aşağılık bir vaziyette toplanıyor ve beyin yıkama operasyonlarına maruz kalıyor. Böylece Çin insanlık onurunu çığnemekten çekinmemiş oluyor. Faciayı anlatan şey ise, muhaceretteki bazı Uygurların cesaretlenip, zulmü anlatması oldu. Onlar usular arası basın ilgisini çektiler. Usular arası basının baskıları ise, Çin’in olayın varlığını kabul etmeye mecbur etti. Pekin şu günlerde olayı süslemek ve imajını düzeltmek için çaba gösteriyor. Bir Uygur olarak yaşanan en ufak olayı anlatmanız bile hayatınızı ber-

bat etmeye yeterlidir. ABC muhabiri Çin'in kalbinden bir belgesel hazırlamış olup, belgesel Çin devletinin kendi vatandaşlarını iyi vatandaş ve kötü vatandaş olarak ayırt ettiğini, vatandaşların devletten alacağı hizmetlerin de bu taksime göre olacağı yer alıyor. Çin bu sisteme Sosyal kredi sistemi adını vermiştir. Belgeselin adı: "Exposing China's Digital Dystopian Dictatorship" olup, belgeseli yapan muhabir Çin'in teknoloji merkezlerinden sayılan Chongqing şehrinde Liu Hao isimli görevden uzaklaştırılmış bir gazeteciyle görüşüyor.

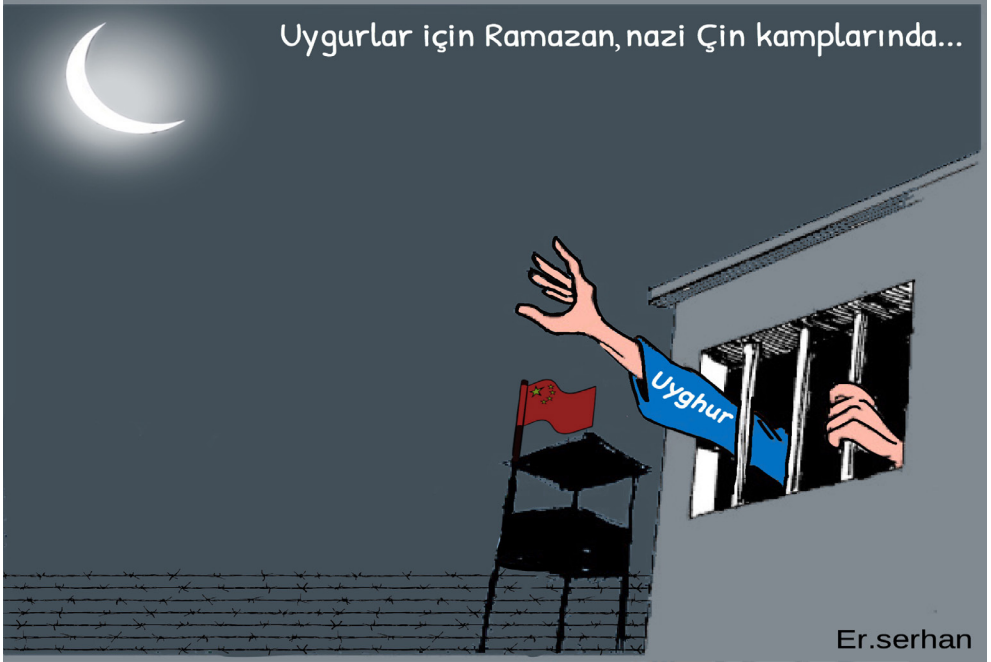
Liu Hao isimli bu gazeteci 2015 yılında üst düzey bir yetkili ile mahkemelik oluyor, Liu yetkiliyi şantaj yapmakla suçluyor. Ancak mahkemede yetkili kazanıyor ve mahkeme gazeteciyi, gazetede resmi özür yazısı çıkarmaya ve tazminat ödemeye mahkûm ediyor. Bütün bunlara rağmen yetkili gazeteciden fazladan para isteyince, gazeteci bunu reddediyor. Kısa bir süre sonra gazeteci kara listeye alınıyor ve istenmeyen vatandaş durumuna

düşüyor. Devlet onu dürüst olmayan vatandaş listesine dâhil ediyor. Akabinde cep telefonundan tren bileti almaya çalışıyor ama engelleniyor, uçak bileti de alamıyor. Çin sosyal medyası Weibo'daki iki milyon takipçisi olan hesabına girmek istiyor ama hükümetin hesabını sildiğini fark ediyor.

Yeni bir hesap açmak istiyor ama yine açamıyor. Kendi fikrini ortaya koymak ve gerçekleri aramak sosyal izolasyon ile sonuçlanmış oluyor.

Çin Komünist Partisi yalan, uydurma, gerçekleri gizleme ve değiştirme ile dolu bir mirastan başka bir şey değildir. Bunu biz yıllarca gizlenen kıtlıkta gördük. Parti içi kavga olmamış olsaydı bu gerçekleri hiçbir zaman öğrenemezdik. Ayrıca binlerce insanın ölümüyle sonuçlanan katliamla gördük. Çin katliamı insanların zihninden kazmak istemişti, ancak katliamdan kurtulmayı başaranlar sayesinde bu gerçekleri öğrendik.

Günümüzde ise, Uygurlara uygulanan vahşetle tekrar görüyoruz. O vahşeti de oradan kurtulmayı başaran insanlar sayesinde öğrenmiş olduk. Aksi takdirde bir milyonu aşkın insana yapılan zulümden habersiz kalırdık.

Şimdi 2020 de biri çıkıp Çin'in Korona virüsten ölenler hakkındaki açıklamasından şüphe duyarsa mazur görülmemelidir. Çinin söylediklerine inandıracak ve kendisini savunabilecek temiz geçmişi yoktur. Yukarıdaki gerçeklerden sonra Çin'den gelen bilgiye şüphayle bakmak esas olmalıdır. Şüpheden başkası kendini kandırmaktan başka bir şey değildir. Dünya sağlık örgütü gibi kurumların raporlarına güvenmek te pek sağlam bir yöntem değil, çünkü oradaki çalışanların bağımsız şekilde araştırma yapma yetkisi bulunmamaktadır. Özellikle Çin'in içinde öylededir. Çünkü Dünya Sağlık Örgütü de Çin'in resmi açıklamaları-

na dayanarak rapor hazırlamaktadır.

Sonuç olarak, Çin'in korona virüsten ölenlerin sayısı hakkında verdiği rakamlar doğru mu? Kesin olarak doğru demek te, kesin olarak yalan demek te mümkün değil. Sadece şüphayle yaklaşmamız mümkün. Şüphenin Komünist Partiye yönelik tutumumuzun temelini oluşturması en doğru olanıdır. Önce şüphelenmek sonra beklemek gerek. Fakat Çin hükümetinin söylemlerine güvenle bakmak ve onu gönüllü olarak savunmak, bununla da kalmayıp o konu da şüphe duyanları Çine karşı ırkçılık yapmakla suçlamak olsa olsa aptallık olur.

Doç. Dr. Ömer KUL
(İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi)

Tayvan hakkında bugüne kadar çok şey merak etmeme rağmen, içten içe 1949 sonrası Doğu Türkistan'dan göç ve akabinde yaşananlardaki tutumları sebebiyle Tayvan yö-

netimlerine pek hoşdabakmamışım. Tayvan'a dair-1

Doğu Türkistan'ın 1949 yılında Komünist Mao'nun Kızıl Birlikleri tarafından işgal süresi tamamlanmış, Merkezi Çin'de iktidarda bulunan Guo-Min-Dang idaresi yönetimi Çan Kay-şek önderliğinde Tayvan adasına sığınmış, Doğu Türkistanlılar da "Vatan için Vatandan ayrılmak" şiarıyla liderleri Mehmet Emin Buğra, İsa Yusuf Alptekin, Osman Batur, Alibek Hakim, Canımhan Hacı ve Gasköl'de kendilerini karşılayan Hüseyin Teyci'nin de katılımıyla yurt dışına çıkma hicretini başlatmışlardı.

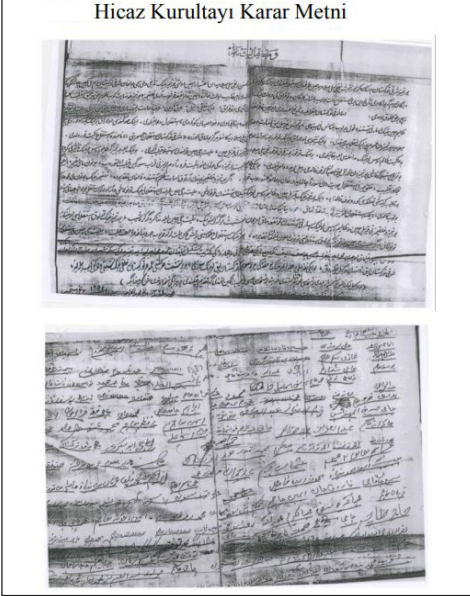
Doğu Türkistanlı Uygur ve Kazakların hem yolda hem de Hindistan'a çıktuktan sonra, onları Tayvan'a götürmek ve Çin'deki Komünist yönetime karşı mücadelede kullanmak isteyen Çan Kay-şek ve ekibinin birçok alavere-dalavereleriyle zaman kaybetmişlerdi. Yolbars Beg gibi Tayvan'a gidenler yanında Türkiye'ye gelip yerleşenler de vardı.

Türkiye'ye yerleşen Doğu Türkistanlılarla irtibat kurup Tayvan'a davet eden Çan Kay-şek yönetimi, bu çağrısına olumsuz cevap verenlerin en azından Mao yönetimine karşı kendileriyle hareket etmesini sağlamaya çalışmıştı. Doğu Türkistanlılar ise yapılacak bu mücadelenin yol haritasını 1954 yılında Suudi Arabistan'ın Taif şehrinde gerçekleştirdikleri "Hariçte'ki İlk Doğu Türkistan Kurultayı"nda karara bağlamıştı. (Kurultay hakkında geniş bilgi için bkz.)

Kurultay'da Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin hariçteki Doğu Türkistanlıların iki müsavi lideri seçilmiş, Tayvan ile olan ilişkilere dair

de “şayet Komünizme karşı mücadele başarılı olunursa, Doğu Türkistan’ın bağımsızlığını tanıyacaklarını şimdiden deklare etmeleri durumunda Tayvan’la birlikte hareket edilmesine, bu deklarenin yapılmaması durumunda ise beraber hareket edilmesine” bir karar alınmıştı.

Hicaz Kurultayı Karar Metni

Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin’in bu karar sonrası bütün girişimlerine ise Tayvan yönetimi ne sözlü ne de yazılı bir cevap vermişti. Taif’te alınan karar mucibince de Doğu Türkistanlıların Tayvan ile işbirliği içerisinde hareket etmemesi genel prensip haline getirilmişti.

Buna rağmen Tayvan yönetimi 1960-70’li yıllarda Türkiye’de köy köy gezerek Doğu Türkistanlılara para dağıtmaya, dahası bir kısım Doğu Türkistanlıları da Formaza’ya davet ederek ağırlamaya, dahası onlar üzerinden hariçteki Doğu Türkistanlıla-

rın birlik ve beraberliklerine büyük zararlar vermeye başlamıştı.

Zikredilen olaylar sonrası hariçteki Doğu Türkistanlıların birlik ve beraberlikleri bozulmuş, toplum Tayvan’a gidenler gitmeyenler, Tayvan’dan maddi yardım alanlar almayanlar şeklinde büyük fikir ayrılıklarının yaşandığı nahoş bir süreç yaşanmıştı. Önceleri sözlü başlayan bu nahoşluklar akabinde yazılı olarak basına da yansımıştı.

Yine zikrettiğimiz bu dönemde Tayvan yönetimi, Kıta Çin’deki yönetim hakkının kendilerinde olduğunu, Komünist güçlerin iktidarlarını gasp ettiklerini ve en kısa zamanda Komünistlerin kıta Çin’den kovularak tekrar iktidara gelebilecekleri türden siyaset gütmektedirler. Anlaşılan o ki, kıta Çin’de tekrar iktidara gelme hayali kuran Tayvan yönetiminin, bu hayalleri gerçekleştirdiğinde de Doğu Türkistan’ı önceki iktidarları gibi sömürmeye devam edeceklerdi.

Evet, aradan uzun yıllar geçti, dünya hızla değişip bir nevi köy haline geldi. Artık uzaklar çok yakın, belki yakınlara çok çok uzak oldu.

Değişen şartlar içerisinde Tayvan cennahını biz de merak edip araştıralım dedik. Tabi ki bu araştırmanın sonucunu siz değerli okuyucularımızla paylaşmamak olmazdı.

Bu giriş mahiyetindeki değerlendirmemize bir sonraki yazımızda Tayvan’ı değerlendirerek devam edeceğiz.

Kaynakça

<http://habernida.com/>

<http://turkistantimes.com/>

<https://ogunhaber.com/>

DOĞU TÜRKİSTAN BASIN VE MEDYA DERNEĞİ

Dergimiz Doğu Türkistan'daki Son durum Ve ilgili güncel haber ve makaleler aracılığıyla Türk Halkını bilinçlendirmektedir.

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Genel Yayın Yönetmeni
Abdulvaris ABDULHALİK

Grafik Tasarım
Merdan UYGUR

Editör
Ali ÖZUYGUR
Abdulvaris ABDULHALİK

Karikatür
Erşat ABLET

Yayın Kurulu
Doğu Türkistan Basın
Ve Medya Derneği

Yayın Türü
Aylık Yayın

Yazışma Adresi
Kartaltepe Mah. Geçit Sok.
No: 6 Dük 2 Sefaköy K.çekmece
İSTANBUL

info@turkistanmedia.com
+90 212 540 31 15
+90 553 895 19 33

SESSİZ ÇİĞLİK

